

**A Kúria  
mint felülvizsgálati bíróság  
ítélete**

**Az ügy száma:** Mfv.III.10.390/2018/6.

**A tanács tagjai:** Dr. Zánthy János  
a tanács elnöke  
Dr. Farkas Katalin  
előadó bíró  
Dr. Magyarfalvi Katalin  
bíró

**A felperes:**

**A felperes képviselője:** dr. Farkas Anita ügyvéd

**Az alperes:** Magyar Államkincstár Nyugdíjfolyósító Igazgatóság

**Az alperes képviselője:** jogtanácsos

**A per tárgya:** társadalombiztosítási határozat felülvizsgálata

**A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes**

**Az elsőfokú bíróság határozatának száma:**

Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 64.M.1751/2017/12.

**Rendelkező rész**

A Kúria a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 64.M.1751/2017/12. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

**Indokolás**

**Tényállás**

- [1] A felperes 2013. december 16-tól a Tny. 18. § (2a) pontja alapján nők kedvezményes öregségi nyugdíjában részesült. 2014. szeptember 3. napjától részmunkaidős közalkalmazotti jogviszonyt létesített határozott időre, 2015. május 31-ig a ... humánpolitikai referens munkakörben. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal 2015. június 30. napján kelt adatszolgáltatása alapján az alperes a felperes öregségi nyugellátása szüneteltetéséről rendelkezett a 2015. október 14. napján kelt ... számú másodfokú (módosító) határozatával helybenhagyott 2015. július 13. napján kelt ... számú határozatával a Tny. 83/C. § rendelkezései alkalmazásával. A felperes a határozat ellen benyújtott kereseti kérelmében vitatta, hogy az ellátása felvétele számára felróható lenne, annak okát az alperes téves tájékoztatásában jelölte meg. A kereseti kérelmétől a 2016. február 11. napján (1.M.3645/2015/4. szám alatt folyamatban volt

eljárásban) tartott tárgyaláson elállt.

- [2] Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság Nyugdíjfolyósító Igazgatósága a 2015. augusztus 27. napján kelt ... számú határozatában a felperest a 2014. október 1-től 2015. május 31-ig jogalap nélkül felvett 2.069.465 forint öregségi nyugdíj visszafizetésére kötelezte.
- [3] Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság Központ a 2015. november 26. napján kelt ... számú határozatával az elsőfokú hatóság határozatát helybenhagyta a Tny. 83/C. § (2) bekezdése, 84. § (2) bekezdése, 97. § (5) bekezdése alkalmazásával. Indokolása szerint felperes a jogszabályban meghatározott 15 napos határidőn belül nem jelentette be, hogy 2014. szeptember 3. napjától közalkalmazotti jogviszonyt létesített. A felperest terhelte a bejelentési kötelezettség, így „a munkáltató” felelősségére, tájékoztatása téves vagy hiányos voltára nem hivatkozhat.

### **A felperes keresete és az alperes ellenkérelme**

- [4] A felperes a társadalombiztosítási szervek határozatainak a felülvizsgálatát kérte azzal az indokkal, hogy az ellátása felvételében felróhatóság nem terheli, a felvételre az alperestől kapott téves tájékoztatás miatt került sor. Az alperes a bizonyítási indítványait nem teljesítette, a határozat indokolása és rendelkező része nincs összhangban, az indokolás önmagában sem érthető. Az ügyfélszolgálat tájékoztatása szerint a felperesre a Tny. 83/B. §-a vonatkozik, így bejelentési kötelezettsége csak az éves keretösszeg elérésekor keletkezett volna.
- [5] Az alperes a kereset elutasítását kérte határozataiban foglalt jogi és ténybeli indokai fenntartása mellett. Kiemelte, hogy a felperes köteles lett volna a közalkalmazotti jogviszony létesítését követő 15 napon belül bejelenteni, hogy közalkalmazotti jogviszonyt létesített. A bejelentési kötelezettség elmulasztása olyan felróható magatartás, amely miatt a felperest visszafizetési kötelezettség terheli. A felperes nem tudta bizonyítani, hogy a bejelentés elmulasztásának oka az alperes ügyfélszolgálati dolgozójától kapott téves tájékoztatás volt.

### **Az elsőfokú ítélet**

- [6] A munkaügyi bíróság a felperes keresetét - a Pp. 339. § (1) bekezdése, 339/A. §-a, 341. §-a, a Tny. 18. § (1) bekezdés b) pontja, (2) bekezdése, (2b) bekezdése, 79. § (2) bekezdése, 83/C. §-a, 84. § (1) bekezdése és a Tny. végrehajtásáról szóló 168/1997. (X.6.) Korm. rendelet (továbbiakban: Tnyvhr.) 80. § (1) bekezdése alkalmazásával - elutasította.
- [7] A bíróság mindenképp rögzítette, hogy a per tárgya kizárólag az öregségi nyugellátás visszafizetésére kötelező határozat felülvizsgálata volt, a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy felróhatóság a nyugdíj felvétele körében nem terheli, tájékoztatási

és intézkedési kötelezettségének eleget tett.

- [8] A bíróság ... .. tanúvallomása és az alperes által ellenőrzött telefonbeszélgetések alapján nem látta bizonyítotttnak, hogy a felperest az alperes (ügyintézője) félretájékoztatva volna a közalkalmazotti jogviszonya létesítésekor; és az sem nyert bizonyítást, hogy a felperesnek a nyugdíj felvétele nem felróható.

#### **A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem**

- [9] A felperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet alperesi határozatokra is kiterjedő hatályon kívül helyezését, másodlagosan a jogerős ítélet és a társadalombiztosítási szervek határozatainak hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését, harmadlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte a Pp. 206. §-a és a Tny. 84. § (2) bekezdése bíróság általi megsértése miatt.
- [10] A felperes álláspontja szerint a bíróság ... tanúvallomását okszerűtlenül mérlegelte. A tanúvallomás körében kiemelte: a felperes főként azért létesített közalkalmazotti jogviszonyt, mert az alperestől azt a tájékoztatást kapta, hogy az új jogviszonyára tekintettel bejelentési kötelezettség nem terheli és a nyugdíja szüneteltetésére sem fog sor kerülni. A tanú is arról számolt be, hogy a felperest úgy tájékoztatta az alperes, hogy a foglalkoztatásának nincs akadálya, amennyiben a juttatása eléri a minimálbér 18-szorosát a nyugdíja „felfüggesztésre” kerül. Nem az volt a kérdés, hogy a felperes közalkalmazottként lehet-e foglalkoztatni, hanem az, hogy közalkalmazotti foglalkoztatása esetén megtarthatja-e a közalkalmazotti illetményénél magasabb összegű nyugdíját. A felperes bizonyította, hogy az alperest felhívta, a bejelentési és a nyugellátás folyósítása körében érdeklődött, azaz az adott helyzetben elvárható gondossággal járt el. Okszerűtlen az ítéleti megállapítás, mely szerint a tanú a felperes és az ügyfélszolgálat közötti telefonbeszélgetésre nem tudott nyilatkozni, mert azt nem a tanú folytatta le.
- [11] Az alperes nem bizonyította a felperes és az ügyfélszolgálat közötti telefonbeszélgetés megtörténtét, ennek ellenére a bíróság az alperes állítását fogadta el. Az alperes telefonbeszélgetéssel, hangrögzítéssel kapcsolatos előadása a tanúvallomás cáfolatára nem alkalmas. A bíróság a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével jutott arra a következtetésre, hogy a felperes által hivatkozott telefonbeszélgetés nem történt meg, és emiatt az ellátás felvétele a felperesnek felróható. A téves tájékoztatás - amelyet a felperes bizonyított - a felróhatóságot kizárja. Tévesen állapította meg a bíróság azt is, hogy a felperes a feladatát kizárólag közalkalmazotti jogviszony keretében láthatta el, mivel jogszabály nem tiltotta a megbízási jogviszonyban történő foglalkoztatást.
- [12] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet

hatályban tartását kérte jogszabálysértés hiányában. Kiemelte, hogy a felperest terhelte annak bizonyítása - amit arról a bíróság is kioktatta -, hogy az ellátás felvétele a felperesnek nem volt felróható. A felajánlott tanúbizonyítás alapján csupán annyit lehetett megállapítani, hogy a tanú és a felperes bizonytalanok voltak, hogy milyen jogviszonyban lehet a felperest foglalkoztatni és a foglalkoztatásnak van-e valami akadálya, ezért kértek tájékoztatást a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságtól; majd ismételt (1 év elteltével) meghallgatása során a tanú részletes előadást tett a kérdésekre, problémákra, amelyeket a felperes vázolt az ügyintézőnek. A választ nem hallotta a tanú, sőt arra sem tudott nyilatkozni, hogy a felperes egyáltalán az alperest hívta-e telefonon. Az alperes a hivatkozott időtartamban sem a felperes által megjelölt számról, sem a felperes nevére nem talált az alpereshez beérkező hívást, de a felperes sem tudta egyértelműen megjelölni, hogy mikor és milyen telefonszámról hívta az alperest és kivel beszélt. A bizonyítatlanság következményeit a felperesnek kell viselni. A felperes a törvényben előírt bejelentési kötelezettségét elmulasztotta, ez a felróható magatartása vezetett az ellátása jogalap nélküli felvételéhez.

#### **A Kúria döntése és jogi indokai**

- [13] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott az alábbiak szerint.
- [14] A Kúria a jogerős ítéletet kizárólag a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül [Pp. 275. § (2) bekezdés].
- [15] A felperes felülvizsgálati kérelmében a Pp. 206. § (1) bekezdése megsértésére, valamint a Tny. 84. § (2) bekezdése jogsértő alkalmazására hivatkozott.
- [16] A felperes a hatósági és a peres eljárás során mindvégig állította, hogy kellő körülményekkel, jóhiszeműen járt el, a közalkalmazotti jogviszonya létesítése előtt az alperesnél tájékozódott arról, hogy a nyugellátása folyósítása mellett közalkalmazotti jogviszonyt létesíthet-e. Az alperestől kapott téves tájékoztatás miatt, mely szerint a Tny. 83/B. §-a értelmében a minimálbér éves összegének 18-szorosaig dolgozhat, továbbá a nők 40 éves nyugdíja nem minősül öregségi nyugdíjnak, került sor a közalkalmazotti jogviszonya létesítésére és nyugellátása felvételére.
- [17] A Tny. 84. § (1) bekezdése értelmében, aki nyugellátást jogalap nélkül vett fel, köteles azt visszafizetni, ha a nyugellátás jogalap nélküli megállapítása, folyósítása vagy felvétele neki felróható. A nyugellátás jogalap nélküli felvétele annak róható fel, aki szándékosan, vagy gondatlanságból vette igénybe a nyugellátást.
- [18] A felperes a Tny. 18. § (2a) bekezdése alapján részesült a nők 40 éves kedvezményes, öregségi teljes nyugdíjában. Az öregségi nyugdíj szüneteltetésére vonatkozó szabályokat a Tny. 83/A-83/C. §-ai tartalmazzák. A felperes teljes öregségi nyugdíja folyósításának szüneteltetéséről a Tny. 83/C. §-ra alapítottan rendelkező

társadalombiztosítási határozat jogszerűsége a bírósági felülvizsgálat tárgyát nem képezte, a bíróságnak kizárólag a visszafizetésre kötelező határozat tárgyában hozott határozat jogszerűségéről kellett döntenie.

- [19] A felperes ... tanúvallomásával, valamint a közalkalmazotti jogviszonya létesítését megelőzően az alpereshez intézett telefonhívásai listájával kívánta bizonyítani, hogy az ellátás felvételében felróhatóság nem terheli, az ellátás felvételére kizárólag az alperes alkalmazottja (ügyintézője) téves tájékoztatása miatt került sor.
- [20] A Kúria - Pp. 206. § (1) bekezdése alkalmazásával kapcsolatos - töretlen gyakorlata értelmében (BH1995.193., BH1999.44., KGD1993.296., Mfv.III.10.220/2015/8., Mfv.III.10.622/2016/4. stb.) a bizonyítékok mérlegelésén alapuló ítélet felülvizsgálattal eredményesen csak akkor támadható, ha a bizonyítékok mérlegelése okszerűtlen vagy iratellenes volt. A felülvizsgálati eljárás keretében a bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdés általában nem vizsgálható, és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. A felülvizsgálati eljárásban, ha olyan eljárási szabálysértés nem történt, ami az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással volt, a megtámadott határozatot hatályában fenn kell tartani.
- [21] ... tanúvallomásaiból kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy a felperes a jogviszonya létesítését megelőzően felhívta a „Nyugdíjfolyósító Igazgatóságot” annak érdekében, hogy megtudja van-e valamilyen akadálya annak, hogy közalkalmazotti jogviszonyt létesítsen nyugdíjasként.
- [22] Az alperes a téves tájékoztatás megtörténtét arra tekintettel nem látta bizonyítottnak, hogy a felperes nem tudta megjelölni „mely napon, mely ügyintézőtől kapott téves tájékoztatás”. A felperes 1 év távlatából már csupán arra tudott nyilatkozni, hogy a jogviszony létesítését megelőző napokban történt a telefonbeszélgetés a Fiumei úti Ügyfélszolgálatnál. A felperes munkáltatója - tekintettel arra, hogy a felperes által kezdeményezett telefonhívások onnan indultak - megkísérelte a híváslista beszerzését 2014. szeptember hónapra vonatkozóan, amely bizonyítás az 1 év eltelte miatt nem vezetett eredményre.
- [23] ... ismételt meghallgatása során elmondta, hogy az ügyintéző válaszát ugyan nem hallotta, de a felperes azt rögtön tolmácsolta és elmondta, hogy a közalkalmazotti foglalkoztatásának nincs akadálya, de ha a juttatása eléri a minimálbér 18-szorosát, akkor a „nyugdíját fel fogják függeszteni”. Nem az volt a kérdés, hogy a felperes megbízási vagy közalkalmazotti jogviszonyban kerüljön-e foglalkoztatásra, hanem az, hogy a felperes a közalkalmazotti juttatásnál jóval magasabb összegű nyugdíját megkockáztassa-e, megéri-e neki dolgozni, a közalkalmazotti jogviszonya mellett a nyugdíját megtarthatja-e.
- [24] Az alperes előadta, hogy az ügyfélszolgálati irodán nincs a telefonbeszélgetésekről hangrögzítés, a call centeres telefonos

ügyfélszolgálat hangrögzítője (5 évig őrzött) ellenőrizhető. Az alperes 2014. augusztus 29.-szeptember 2. közötti időszakra, a felperes által megadott telefonszámról 10.00-14.00 óra között érkezett valamennyi hangfelvételt megvizsgálva sem a felperes nevén, sem a megadott telefonszámról nem találta hívást.

- [25] A Kúria nem látta megállapíthatónak, hogy a bíróság a bizonyítékokat kirívóan okszerűtlenül értékelte volna. A felperesnek nem azt kellett bizonyítania, hogy telefonon érdeklődött az alperes ügyintézőjétől a foglalkoztathatósága feltételei felől, hanem azt, hogy a bejelentési kötelezettségének azért nem tett eleget, mert az alperestől téves tájékoztatást kapott, mely szerint csak az éves keretösszeg elérése esetén van bejelentési kötelezettsége. A tanúvallomásból az alperes téves tájékoztatásának a megtörténte ítéleti bizonyossággal nem volt megállapítható, a tanú az ügyintézővel nem beszélt, a feltett kérdésekre adott választ is csupán a felperes tolmácsolásában hallotta, ezért a felperes nem tudta kimenteni magát, bejelentési kötelezettségét elmulasztotta, így az ellátás felvétele számára felróható.
- [26] A felperes esetében alkalmazandó Tny. 83/C. § (1) bekezdése szövegét az egyes igazságügyi jogviszonyokban alkalmazandó felső korhatárral kapcsolatos törvénymódosításokról szóló 2013. évi XX. törvény 11. § (1) bekezdése iktatta be 2013. március 25. napján, azaz közel másfél évvel korábban a felperesi közalkalmazotti jogviszony létesítését megelőzően. A normaszöveg a Magyar Közlönyben közzétételre került. A társadalombiztosítási ellátások felvétele körében is érvényesül az az általános, polgári jogi és alkotmányjogi alapelv, mely szerint a „jog nem tudása nem mentesít”, vagyis senki nem hivatkozhat a szabályszerűen nyilvánosságra hozott norma nem ismerésére.
- [27] Az érdemi döntést nem befolyásolta a bíróság téves megállapítása, mely szerint a felperes foglalkoztatására kizárólag közalkalmazotti jogviszonyban kerülhetett sor.
- [28] Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletet - a Pp. 275. § (3) bekezdése alkalmazásával - hatályában fenntartotta.

## **Záró rész**

- [29] Az alperes a felülvizsgálati eljárásban felmerült költsége megtérítését nem kérte, ezért a Kúria e körben mellőzte a határozathozatalt [Pp. 78. § (1) bekezdés].
- [30] A felülvizsgálati eljárás illetékét a Tny. 81. §-a alapján a magyar állam viseli.
- [31] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el [Pp. 274. § (1) bekezdés].

Budapest, 2019. április 29.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Katalin s.k.  
előadó bíró, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő